

Program Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 1
im. Jana Pawła II
w Tarnowie Podgórnym
rok szkolny 2023/2024

Opracowała:
mgr Karolina Błaszyk

Podstawy prawne Programu Doradztwa Zawodowego:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”;
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”;
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

DORADZTWO ZAWODOWE ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Cel główny:

Realizacja jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników koncepcji preorientacji zawodowej, rozumianej jako ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli z pomocą rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Cele szczegółowe:

1. W zakresie POZNANIE SIEBIE, dziecko:
  - określa, co lubi robić;
  - podaje przykłady różnych zainteresowań;
  - określa, co robi dobrze;
  - podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. W zakresie ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, dziecko:
  - odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
  - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
  - wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
  - podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
  - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. W zakresie RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, dziecko
  - nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
  - nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. W zakresie PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH, dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

DORADZTWO ZAWODOWE KLASY I–III

Cel główny:

Głównym celem programu dla uczniów klas I-III są działania obejmujące orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele szczegółowe:

1. W zakresie POZNANIE SIEBI, uczeń:
  - opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
  - prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
  - podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
  - podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
  - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.
2. W zakresie ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, uczeń:
  - odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
  - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,

- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
  - omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
  - opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
  - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
3. W zakresie RYNEK EDUKACYJNY I UCZNIENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, uczeń:
- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
  - wskazuje treści, których lubi się uczyć,
  - wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. W zakresie PLANOWANIA WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIA DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH, uczeń:
- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
  - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
  - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Metody pracy:

- rozmowa nauczająca (pogadanka),
- ankiety i testy,
- praca w grupie,
- dyskusja,
- burza mózgów,
- wywiad.

Oczekiwane efekty:

- I. W zakresie WIEDZY uczniów:
  - zna pojęcia związane z tematyką zawodową
  - zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe.

- II. W zakresie UMIEJĘTNOŚCI uczniów:
  - umie rozwijać swoje zainteresowania,
  - potrafi dokonać autoprezentacji.

- III. W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH uczniów:
  - skutecznie współpracuje z kolegami w zespole,
  - przyjmuje otwartą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi,
  - rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

DORADZTWO ZAWODOWE KLASY IV–VI

Cel główny:

Głównym celem programu dla uczniów klas I-III są działania obejmujące orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele szczegółowe:

1. W zakresie POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW, uczniów:
  - określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
  - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
  - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,

- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. W zakresie ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, uczeń:
- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
  - opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
  - podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
  - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
  - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. W zakresie RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, uczeń:
- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
  - wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
  - samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4. W zakresie PLANOWANIA WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIA DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH uczeń:
- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
  - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
  - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Metody pracy:

- rozmowa nauczająca (pogadanka),
- ankiety i testy,
- praca w grupie,

- praca z tekstem,
- dyskusja,
- drzewko decyzyjne,
- burza mózgów,
- ćwiczenia praktyczne,
- analiza przypadku,
- wywiad.

Oczekiwane efekty:

- I. W zakresie WIEDZY, uczniów:
  - zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe,
  - rozumie zależność między zainteresowanymi a wyborem zawodu,
  - zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.
- II. W zakresie UMIEJĘTNOŚCI, uczniów:
  - umie rozwijać swoje zainteresowania,
  - wykorzystuje wiedzę z zakresu doradztwa zawodowego dla określenia własnych predyspozycji, zdolności, umiejętności i zainteresowań,
  - potrafi dokonać autoprezentacji.
- III. W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH, uczniów:
  - skutecznie współpracuje z kolegami w zespole,
  - przyjmuje otwartą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi,
  - rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

DORADZTWO ZAWODOWE KLASY VII–VIII

Cel główny:

Głównym celem programu jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i później wykonywanego zawodu. Zakłada to konieczność kształcenia w uczniach konkretnych umiejętności niezbędnych w różnych rolach zawodowych i społecznych. Celem doradztwa edukacyjno – zawodowego w klasach VII i VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania własnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej przy wsparciu doradcy zawodowego.

Cele szczegółowe:

1. W obszarze POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW, uczeń:
  - określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
  - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
  - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,
  - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,
  - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
  - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
  - określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. W obszarze ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, uczeń:
  - wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody,
  - zna drogi zdobywania wybranych zawodów,

- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.
3. W obszarze RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, uczeń:
- zna strukturę systemu edukacji,
  - potrafi analizować ofertę szkolnictwa ponadpodstawowego pod kątem własnych potrzeb i możliwości dalszego kształcenia się,
  - potrafi dokonać samoprezentacji i przygotować dokumentację rekrutacyjną: zawodową i edukacyjną.
4. W obszarze PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODJEMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH, uczeń:
- określa własne potrzeby, pragnienia w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
  - planuje ścieżkę kariery, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów,
  - zna osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnej.

Metody pracy:

- rozmowa nauczająca (pogadanka),
- ankiety i testy,
- praca w grupie,
- praca z tekstem,
- dyskusja,
- drzewko decyzyjne,
- burza mózgów,
- ćwiczenia praktyczne,
- analiza przypadku,
- wywiad,
- spotkania z ciekawymi ludźmi.

Oczekiwane efekty:

- I. W zakresie WIEDZY, uczeń:
  - zna pojęcia związane z tematyką rynku pracy i kwalifikacji zawodowych,
  - zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe,
  - rozumie zależność między zainteresowanymi a wyborem zawodu,
  - zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,
  - zna ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady procesu rekrutacji.

- II. W zakresie UMIEJĘTNOŚCI, uczeń:
  - umie rozwijać swoje zainteresowania,
  - wykorzystuje wiedzę z zakresu doradztwa zawodowego dla określenia własnych predyspozycji, zdolności, umiejętności i zainteresowań,
  - potrafi dokonać autoprezentacji,
  - potrafi przygotować dokumentację rekrutacji edukacyjnej lub zawodowej,
  - samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno – zawodowego.

- III. W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH, uczeń:
  - skutecznie współpracuje z kolegami w zespole,
  - przyjmuje otwartą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi,
  - rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

PLAN PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

Działania	Termin realizacji
Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/24	wrzesień 2023
Opracowanie Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/24	wrzesień 2023
Gromadzenie materiałów dotyczących informacji zawodowej (prasa, informatory, ulotki, filmy).	cały rok
Organizacja spotkania uczniów z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.	II połowa roku szkolnego
Wspieranie wychowawców, nauczycieli w udzielaniu pomocy doradczej.	cały rok
Organizacja spotkania dla rodziców ósmoklasistów dotycząca naboru do szkół ponadpodstawowych oraz działania systemu rekrutacyjnego PCSS.	kwiecień/maj 2024

Załącznik nr 1

Propozycje tematów do realizacji programu doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II w Tarnowie Podgórnym w czasie lekcji wychowawczych prowadzonych przez pedagoga i psychologa szkolnego oraz wychowawcę klasy.

Załącznik nr 1

Poziom kształcenia	Propozycje tematów do realizacji
Oddział przedszkolny	Moje pierwsze portfolio – określanie ulubionych czynności oraz swoich mocnych stron.
	Urządzamy kąciki zainteresowań - podawanie przykładów różnych zainteresowań, planowanie na miarę możliwości, własnych działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.
Klasa 1	Gala talentów – jesteśmy mistrzami! Podawanie przykładów swoich mocnych stron w różnych obszarach, opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać.
	Brawo ja! – prezentacja własnych talentów. Prezentowanie swoich zainteresowań na forum.
Klasa 2	Fryderyk Chopin – jak rozwijają się zainteresowania? Opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać, oraz podawanie przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi.
	Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego. Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; podejmowane działań w sytuacjach zadaniowych i opisywanie, co z nich wyniknęło.

Klasa 3	Kto buduje dom? Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.
	Zawód moich rodziców. Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu, opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach oraz odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie.
Klasa 4	Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem. Wskazywanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia.
	Dzień Kreatywnych Pasjonatów. Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
Klasa 5	Nie tylko czas leczy rany – grupa zawodów medycznych. Wymienianie różnych grup zawodów, podawanie przykładów zawodów dla tych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawowej specyfiki pracy w zawodach.
	Zawodowy idol. Wymienianie różnych grup zawodów, podawanie przykładów zawodów dla tych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawowej specyfiki pracy w zawodach.
Klasa 6	Jak oszczędzić pierwszy milion? Wyjaśnianie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego związku z pracą.
	Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy? Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy z wykorzystaniem przykładów oraz omawianie indywidualnego sposobu nauki.

Klasa 7	Moje umiejętności – moje sukcesy. Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).
	Moje portfolio i e-portfolio. Dokonywanie syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie, wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł.
Klasa 8	Kim chcę zostać w przyszłości? Określanie marzeń, celów i planów edukacyjno-zawodowych na bazie własnych zasobów.
	Co dwie głowy, to nie jedna. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu? Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

